

LIDOVÉ NOVINY

SOBOTA 17. PROSINCE A NEDĚLE 18. PROSINCE 2011

NEZÁVISLÝ DENÍK ZALOŽENÝ 1893

CENA 18 Kč (Předplatné 14 Kč*)

Nejlepší knihou roku
je román Umberta Eca

Vítězem tradiční ankety LN
Kniha roku se letos stal román
italského spisovatele Umberta
Eca Pražský hřbitov.

PETR ZÍDEK, JOSEF GREŠ

PRAHA Poslední román Umberta Eca jde od úspěchu k úspěchu. Během několika měsíců si jeho český překlad, pořízený Jiřím Pelánem a vydaný nakladatelstvím Argo, koupilo 33 tisíc lidí. A nyní román o spikleneckých teoriích zvítězil v letošním ročníku ankety LN Kniha roku, v které hlasovalo více než dvě stě redakcí oslovených osobností.

Hlas své oblíbené knize roku 2011 dali třeba prezident Václav Klaus, spisovatelé Ludvík Vaculík či Ivan Klíma, kněz Tomáš Halík, překladatelka Dana Hábová.

Celkem Lidové noviny oslovily na čtyři stovky spisovatelů, překladatelů, vědců, kritiků, nakladatelů a dalších osob, které mají ke knihám blízko, s prosbou, aby jmenovali tři letos vydané knihy, jež je nejvíce zaujaly. Na druhém místě skončil překlad kompletního Shakespeara díla od Martina Hilského, který vydalo nakladatelství Academia. Na třetím místě pak jubilejní publikace k dvacátému výročí nakladatelství Torst. Další místa zaujaly eseje Ladislava Jehličky *Křik koruny svatováclavské* (nakladatelství Torst), román Vladimíra Nabokova *Bledý oheň* (Paseka) a autobiografie George Steinera *Errata - Prozkoumaný život* (Host).

Anketa Lidových novin byla za-

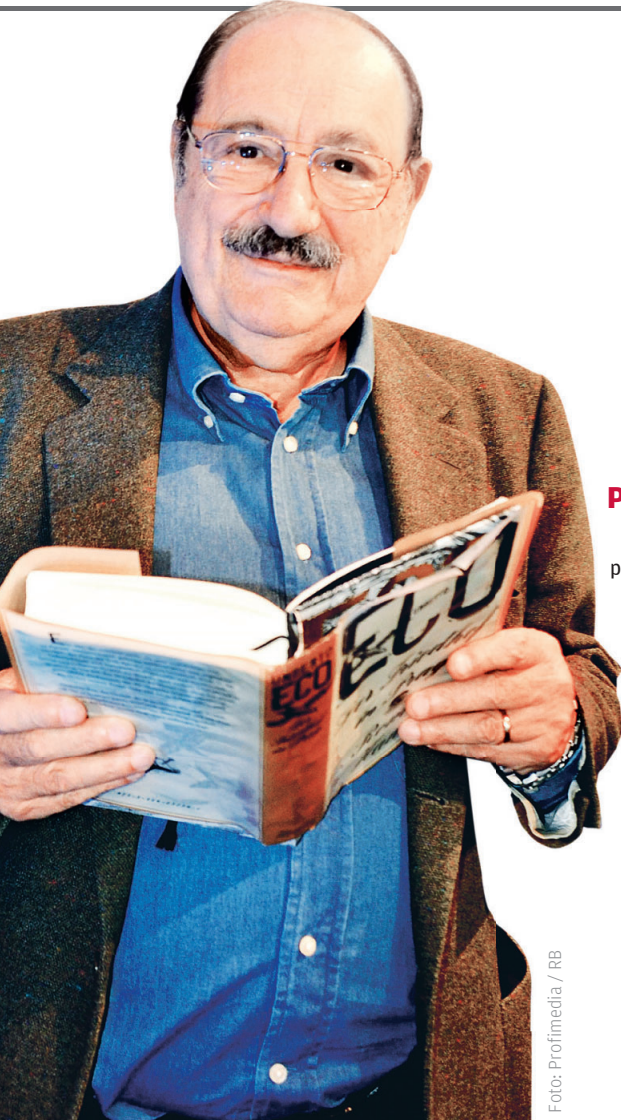

Foto: Profimedia / RB

ložena v roce 1928 a probíhala do komunistického puče. V roce 1991 ji obnovil tehdejší redaktor LN Jan Lukeš, na první příčce se tehdy umístila kniha Václava Havla *Letní přemítání*. V loňské anketě zvítězil posmrtně vydaný román Jana Balabána *Zeptej se táty*.

V obnověných jednatřiceti ročnících ankety Kniha roku většinou bodovaly knihy českých autorů. *Pražský hřbitov* je teprve třetí vítěz-

nou překladovou prací: v roce 1996 vyhrály *Dvě knihy vzpomínek* Naděždy Mandelštamové a o tři roky později *Černá kniha komunistu* Stéphana Courtoise (spolu s románem Ivana Landmanna *Pestré vrstvy*). Letošní dominanci překladů dokládá i *Dílo* Williama Shakespeara na druhém místě. Martin Hilský na svých překladech Shakespeareových her, básní a dalších textů pracoval od osmdesátých let

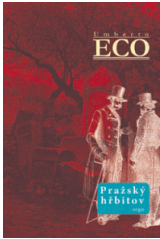
a podle odborníků jde o ohromný kulturní výkon i v evropském kontextu.

Absence české beletrie na prvních místech letošní ankety lze vysvětlit především tím, že letos u nás nevyšel žádný nový román či novela, které by dokázaly zaujmout jako v posledních letech Petra Hůlová (*Paměť mojí babičce*, 2002), Jáchym Topol (*Kloktat dehet*, 2005) nebo Jan Balabán (*Ze-*

ptej se táty, 2010). Eseje katolického intelektuála Ladislava Jehličky (1916–1996) na čtvrtém místě je možné označit jako „splátku dluhu“; jde o texty, které do roku 1989 vycházely v samizdatu a pak jen časopisecky.

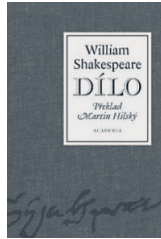
Vše o anketě, výsledcích i kdo jak hlasoval se dozvíte v mimořádném vydání přílohy Orientace KNIHA ROKU 2011

VÍTĚZOVÉ TRADIČNÍ ANKETY LN za rok 2011

1.

Pražský hřbitov
Umberto Eco
překlad Jiří Pelán (Argo)

2.

Dílo
William Shakespeare
překlad Martin Hilský (Academia)

3.

Torst. Dvacet let nakladatelství
Josef Chuchma
Viktor Stoilov
Jan Šulc (Torst)

Vítězové minulých ročníků KNIHY ROKU

2000 Jiří OPELÍK a kol.:

■ Lexikon české literatury

Oldřich KRÁL a Karel ŠIKTANC:

■ Tři nadání

2001 Patrik OUŘEDNÍK:

■ Europeana

2002 Petra HŮLOVÁ:

■ Paměť mojí babičce

2003 Pavel JURÁČEK:

■ Deník 1959-1974

2004 Jan BALABÁN:

■ Možná že odcházíme

2005 Jáchym TOPOL:

■ Kloktat dehet

2007 Jiří VOSKOVEC + Jan WERICH:

■ Korespondence I a II

2008 Vladimír FORST, Jiří OPELÍK,

Luboš MERHAUT a kol.:

■ Lexikon české literatury 1-4

2009 Josef KOSTOHRYZ:

■ Básně, Povídky a jiné prózy

2010 Jan BALABÁN:

■ Zeptej se táty

Sloupek LN

Do jesliček...
... hřbitov

PETR KAMBERSKÝ

Hrdost je ctnost, pýcha je hřích. My jsme na svou Knihu roku hrdí – a také se jí pyšníme. Vznikla v roce 1928, trvala dvacet let a pak na čtyři desetiletí zmizela ze světa (i když se jí v jeden čas Svobodná Evropa pokoušela oživit); dnes si její obnovenou verzi můžete přečíst už po jednadvacáté.

Kniha roku není soutěž, ale anketa. Nerozhodují prodané výtisky (to by před čtrnácti lety nemohly vyhrát básně Josefa Topola) ani esemesky čtenářů (to by nemohly před devatenácti lety zvítězit deníky Jana Zábrany). Naopak: za každou odpověď stojí jedinečný čtenářský zážitek a jedinečný vkus. Vlastně by nám vůbec nevadilo, kdyby vítěz měl jen dva hlasy.

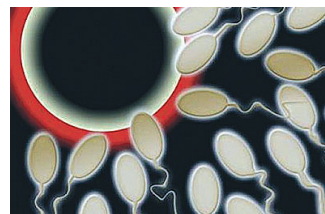
Podrobné čtení ankety často vyděsí i knižní profesionály: snad každý najde dílo, o jehož existenci vůbec netuší. Nedivme se: pokud za rok vyjde sedmnáct tisíc knih, nevznali by se v nich ani Čapek s Poláčkem dohromady. Proto, máte-li chuť, čtěte pečlivě – třeba se zrovna ta vaše kniha roku skrývá na straně 31.

P. S.: Pokud chcete Knihu roku zneužít coby průvodkyni při nákupu dárek, tak přilíší neotálejte. Loňští medailisté Jan Balabán i Emil Hakl zmizeli knihkupcům z pultů dávno před Štědrým dnem.

Čekat, až se v únoru objeví dotisk, to by byl skutečný hřích.

ČTĚTE V LN

Sexuální výchova
v Česku

TÉMA Málolterý vyučovací předmět dokáže vyvolat tak vášnivou reakci jako sexuální výchova. Ani ne tak u studentů a žáků, kterých se týká, nýbrž u jejich rodičů. Proč těchto několik hodin v rámcovém vzdělávacím programu vyvolává takový rozruch? **RELAX, strana 1**

Neříkejme a priori ne

ROZHOVOR LN Česká vláda odložila rozhodnutí o půjčce MMF.

Lídr ČSSD Bohuslav Sobotka kabinet kritizuje, ale některé návrhy Bruselu vadí i jemu.

strana 11

PŘEDPLATNÉ 225 555 533

* průměrná cena za jeden výtisk

Věznili vás komunisti? Tak čekejte

ONDŘEJ STRATILÍK
VLADIMÍR KŘIVKA

PRAHA Kvůli šíření protirežimních letáků vyfasoval Jiří Wolf za podvracení republiky v roce 1978 tři roky natvrdo. Dalších šest měsíců navíc si „vysloužil“ za tvrzení, že přiznání z něj vymlátí výhrůžkami a bitím.

Když po propuštění na svobodu vyšly na Západě jeho vzpomínky na pobyt v Minkovicích, tehdy jednom z nejtvrdších žalářů, putoval Wolf zpět za mříže. Tentokrát na šest let. V komunistických kriminálech si odvedl celkem deset roků, z „normali-

začních“ disidentů nejvíce. Aspoň drobnou náplast na strpěná přikojí sliboval Wolfovi zákon o účastnících protikomunistického odboje a odporu, který začal platit symbolicky letos 17. listopadu. O uznání statusu třetího odbojáře, který mimo jiné zajišťuje nárok na stotisícový příspěvek od státu, Wolf požádal jen proto, aby získal peníze na umělý chrup.

Své zuby ztratil právě za léta strávená ve vězení. „Potřebuji nutně nový spodní chrup, člověk bez něj vypadá jak bezdomovec. Jinak bych ani nežádal,“ popisuje Wolf. „Jenže v zákoně není žádná lhůta, můžu tak čekat roky,“ obává se disident.

Třetí odboj

■ Od 17. listopadu platí zákon o účastnících protikomunistického odboje. Mají nárok na jednorázový příspěvek **100 tisíc korun** či dorovnání důchodu na průměrnou výši.

A za pravdu mu dává i dosavadní průběh při zpracovávání žádostí. Měsíc od platnosti zákona přistálo na stole ministerstva obrany už více než jeden a půl tisíce žádostí, vyřízená však není ani jedna.

Úředníci zatím rozepisují žadatelům dopisy se sdělením, že musí být trpěliví. „Přišel mi dopis s tím, že mé řízení se přerušuje do doby, než věc posoudí odborné orgány,“ potvrdil LN Čestmír Čejka z vedení Konfederace politických vězňů, který byl odsouzen v 50. letech v souvislosti s procesem s Miladou Horákovou a za mřížemi strávil dvanáct a půl roku.

Ministerstvo obrany, které projekt třetího odboje zastřešuje, si problémy nepřipouští. „Peníze budeme posílat neprodleně po rozhodnutí o správnosti žádosti,“ říká náměstek ministra obrany Michael Hrbata.

9 770862 592029 1 1 2 9 4

LIDOVÉ NOVINY
ROČNÍK XXIV • ČÍSLO 294lidovky.cz
Zpravodajský server Lidových novinNAVŠTIVTE NÁŠ ZPRAVODAJSKÝ
SERVER WWW.LIDOVKY.CZCENY V ZAHRANIČÍ
Německo, Rakousko 1,80 € | Slovensko 1,00 €

Rodinný dům, Popovičky

Autor: Ján Stempel **Dokončeno:** 2008

ADAM GEBRIAN
architekt, kritik, teoretik
a propagátor architektury

Hned dva domy jak z dětské kresby vznikly v Popovičkách, první roku 2008 a druhý o dva roky později. Spojuje je jeden autor: Ján Stempel. Jeho jméno není české architektonické veřejnosti neznámé. Tvořilo totiž S na konci názvu velmi známé a úspěšné architektonické kanceláře ADNS, která se proslavila realizacemi, jako byl československý pavilon na Expu 1992 v Seville, dostavba Českého rozhlasu nebo rekonstrukce pasáže Černá růže v centru Prahy.

Po třinácti letech, roku 2004, Ján Stempel ADNS opustil, a podobně jako kdysi před ním Martin Rajniš se začal věnovat navrhování drobnějších staveb, především rodinných domů. Tipuji, že mu ve velké firmě začala scházet větší interakce s jednotlivými klienty (kteří navíc investují své vlastní peníze do staveb pro vlastní potřebu) a rovněž chtěl jednotlivým návrhům věnovat více času a individuální pozornosti.

Znovuobjevení archetypální formy rodinného domu

Roku 2006 postavil svůj první rodinný dům ve Vraném nad Vltavou, který natrvalo předurčil jeho další realizace na tomto poli. Malý rodinný dům má sedlovou střechu s prudkým sklonem, šedivou fasádu a minimální střešní přesah. O dva roky později vznikl v Popovičkách jeho mladší sourozenec.

Spousta českých architektů je přesvědčena, že každý dům musí být svébytný originál, protože každé místo je jiné a každý klient odlišný. Proto musí být odpověď rovněž rozdílná. Tomu není co vytknout, nicméně to neznamená, že se různými realizacemi nemůže táhnout propojující téma. Pro Jána Stempela se jím stalo hledání archetypálního domu a jeho formy, která se pokaždé lehce mění, ale princip zůstává stejný.

Nevím, zda jsem viděl racionálnější vyřešený půdorys přízemí v obdélníku, jehož strany jsou v poměru zhruba 2 : 1. Dovnitř se vchází krytým venkovním vstupem z kortenového plechu – který zároveň slouží jako sklad dřeva – zhruba v polovině delší strany, a to logicky ze severu. Po průchodu servisním filtrem zádveří se ocitnete v hlavní obytné místnosti, která zabírá celou délku objektu, tedy lehce přes 12 metrů.

Na obou koncích prostor uniká dom nádherné zahrady prostřednictvím úzkých horizontálních oken, přičemž to, které je situováno na západní fasádě, dělá vaření v kuchyni něčím výjimečným. Pobytová, obývací část pokoje je od kuchyňsko-jídelní oddělena neformálně ocelo-

Kompaktní dům se na jižní straně otevírá do nádherné zahrady, navržené Lucií Vogelovou. Toto propojení je zprostředkováno velkými posuvnými dveřmi, které vedou na dřevěnou palubu, chráněnou pergolou.

FOTO IVAN NĚMEC / CFA

Když dostane dítě v mateřské školce za úkol nakreslit rodinný dům, výsledkem bývá lapidární, jednoduchý hranol zakončený sedlovou střechou strmého sklonu. Je to zvláštní, ale právě takových domů v Česku příliš mnoho nevzniká.

vým schodištěm vedoucím do druhého patra. Osobně preferuji umístění schodiště do hlavního obytného prostoru, a ne jeho vystrčení do samostatné části zádveří, pohyb nahoru a dolů vytváří vždy něco zvláštního a jedinečného a je škoda o to v hlavním prostoru domu, kde trávíte suverénně největší množství času, přijít.

Velká přednost: interiér propojený s exteriérem

Ještě chvíli zůstaňme v hlavním obytném prostoru. Větší pozornost zasluhuje jeho delší strany. Ta, která

odděluje obytný prostor od servisního zázemí (zádveří, toalety, spíže a pracovny), není tvořena zdí, ale oboustrannou skříňovou konstrukcí, která v sobě integruje knihovnu i krb. Strana do zahrady je tvořena neomítnutými bloky z hrubého betonu bez propojení maltou a narušují ji jen tři okenní otvory.

Ten největší má otvíratelnou část, která podle slov majitelů zůstává v teplých dnech skoro pořád otevřená. Umožňuje totiž velmi pohodlný vstup na venkovní dřevěnou palubu chráněnou pergolou,

která velmi úspěšně porůstá. Naprosto chápu, že se majitelé snaží trávit spoustu času venku. Je to ostatně vidět i v pozornosti, kterou věnují své nádherné zahradě, kterou navrhla architektka Lucie Vogelová.

Patro si racionálností nezadá s přízemím. Ložnice rodičů je na východní straně, pokoje dětí (připravené na spojení v jednu samostatnou místnost) na západní. Od sebe jsou odděleny společnou koupelnou. Minimum chodeb je samozřejmostí. Za pozornost stojí složené dvojok-

no s odlišnou výškou parapetů, jež kopíruje navazující schodiště. Je to jednoduchý motiv, který jižně orientované fasádě dává specifický a zapamatovatelný charakter.

Dům tak akorát

Vnější fasádní plášť je tvořen smrkovým dřevem opatřeným tmavším nátěrem, který stárnutím ztrácí na výraznosti. Minimálních střešních přesahů je dosaženo skrytými (tzv. zaatikovými) žlaby. Velkou radost mi udělala střešní krytina z pálených tašek od jedné notoricky známé firmy. Vůbec jsem netušil, že se v jejím sortimentu objevují šablony takto jednoduchých geometrických tvarů. Vhodně zvolená barevnost střechy ideálně doplňuje dřevěnou fasádu.

Rodinné domy Jána Stempela nabízejí vynikající alternativu pro každého, kdo hledá rovnováhu mezi úsporností a velkorysostí, mezi jednoduchou strohostí a uživatelskou příjemností. Jsou vždy racionálně vyřešené a technicky dotažené. Recenzovaný dům svou velikostí odpovídá tak akorát čtyřčlenné rodině

– 150 m² sice není příliš mnoho, přesto v obývacím pokoji zažíváte pocit zdánlivě většího domu.

Během jednoho dne jsme společně s architektem navštívili čtyři jeho domy (k jednomu z nich, hned na sousední parcele, se v našem seriálu ještě vrátíme). Každý Stempelův dům v sobě obsahuje základní prostorové organizační kvality – a ostatní, včetně vybavení interiéru, už záleží na individuálním vkusu majitelů. Pokud měly návštěvy něco společného, byla to vždy právě jejich spokojenost.

FAKTA

Autor: Ján Stempel
(Stempel & Tesar architekti)
www.stempel.cz

Zahrada: Lucie Vogelová
(terra florida)

Realizace: 2006–2008
Užitná plocha: 150 m²

Východní a severní strana domu obsahuje jen minimum oken (vlevo). Hlavní obytný prostor domu se rozkládá po celé jeho délce a je ideálně propojen se zahradou. Na dvě části ho přirozeně dělí dvojramenné schodiště.

FOTO IVAN NĚMEC/CFA

